

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **D., a.s.** so sídlom v B., proti odporkyňi **A. N.**, bývajúcej v B., zastúpenej JUDr. T. H., advokátom v B., **o obnovu konania**, vedenej na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 21 C 476/2002, o dovolaní odporkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 19. januára 2010 sp. zn. 12 Co 180/2009, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava IV uznesením zo 7. novembra 2008 č.k. 21 C 476/2002-123 nepriznal vo veci obnovy konania navrhovateľke oslobodenie od súdnych poplatkov za dovolanie a jej návrh na ustanovenie zástupcu z radov advokátov zamietol s odôvodnením, že navrhovateľka sa návrhom na obnovu konania snaží len oddialiť úhradu svojho dlhu a v dovolaní neuvádza žiaden relevantný dôvod, pre ktorý by napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nemalo obstať z pohľadu skutkových zistení, právneho posúdenia veci a zákonnosti procesného postupu.

Podaním zo 17. novembra 2008, ktoré bolo osobne doručené súdu prvého stupňa 22. decembra 2008, odporkyňa (v konaní o obnovu navrhovateľka – ďalej len „navrhovateľka“) požiadala „o priznanie odkladného účinku na zmeškanie lehoty podania predmetného odvolania k sp. zn. 21 C 476/2002 podľa § 58 O.s.p.“. V podaní uviedla, že na základe zdravotnej dokumentácie a výslovné odporúčanie jej ošetrojúceho lekára bola nútená stráviť trojtýždňový pobyt na liečení v Piešťanoch. Pobyt začal v nedeľu popoludní 23. novembra 2008 a bol ukončený večer v nedeľu 14. decembra 2008 a zdravotné komplikácie si vyžadujú ďalšie komplexné vyšetrenie aj po návrate z kúpeľného mesta.

Zároveň doručila súdu aj odvolanie proti uzneseniu č.k 21 C 476/2002-123, datované dňom 19. decembra 2008.

Okresný súd Bratislava IV uznesením z 23. septembra 2009 č.k. 21 C 476/2002-131 návrh na odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania proti uzneseniu č.k. 21 C 476/2002-123 zo 7. novembra 2008 zamietol s odôvodnením, že predmetné uznesenie bolo navrhovateľke doručené 21. novembra 2008, lehota na podanie odvolania jej začala plynúť 22. novembra 2008 a uplynula 8. decembra 2008. Z predloženej lekárskej správy vyplýva, že navrhovateľka v čase od 23. novembra 2008 do 12. decembra 2008 bola na liečebnom pobyte. Dospel k záveru, že pobyt navrhovateľky na kúpeľnej liečbe nie je dôvodom pre odpustenie zmeškania lehoty na odvolanie, keď predmetné uznesenie prevzala pred nástupom na kúpeľnú liečbu a odvolanie mohla podať pred jej nástupom i počas pobytu v kúpeľoch, keď jej diagnóza jej neznemožňovala písanie ani podanie písomnosti na pošte. Navyiac, odvolanie podané k návrhu na odpustenie zmeškania lehoty nemá náležitosti požadované zákonom pre odvolanie.

Na odvolanie navrhovateľky Krajský súd v Bratislave uznesením z 19. januára 2010 sp. zn. 12 Co 180/2009 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. V odôvodnení uviedol, že navrhovateľka neosvedčila splnenie zákonných podmienok na možný postup podľa § 58 O.s.p., pretože okolnosť, že bola od 23. novembra 2008 do 14. decembra 2008 na kúpeľnej liečbe, nie je okolnosťou, ktorú by bolo možné bez ďalšieho posúdiť ako ospravedlniteľný dôvod zmeškania, keďže režim pacienta podrobujúceho sa kúpeľnej liečbe jej neznemožňoval podať v predmetnej veci odvolanie v zákonnej lehote.

Potvrdzujúce uznesenie odvolacieho súdu napadla navrhovateľka dovolaním z dôvodu, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci a postupom súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom. Zopakovala skutkové okolnosti, ktoré uviedla už v návrhu na odpustenie zmeškania lehoty, a na tieto poukázal aj súdom jej ustanovený právny zástupca v doplnení dovolania z 15. apríla 2011. Napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a tiež súdu prvého stupňa žiadal zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Vyjadrenie oprávnenej k dovolaniu odporkyne sa v spise nenachádza.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že

dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Pokiaľ dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, je tento opravný prostriedok prípustný, ak smeruje proti zmeňujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo uzneseniu, ktorým odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdneho dvoru Európskych spoločenstiev [§ 109 ods. 1 písm. c/] na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ O.s.p.), alebo potvrdzujúcemu uzneseniu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 239 ods. 2 písm. a/ O.s.p.), alebo ak ním bolo potvrdené buď uznesenie súdu prvého stupňa o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia (§ 239 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) alebo uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo jeho vyhlásenie za vykonateľné (nevykonateľné) na zemi Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Dovoláním napadnuté uznesenie nevykazuje znaky žiadneho z týchto rozhodnutí, prípustnosť dovolania dovolateľky preto z uvedených ustanovení nemožno vyvodiť.

So zreteľom na obsah dovolania a tiež zákonnú povinnosť odvolacieho súdu (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd zakladajúcich tzv. zmätočnosť, neobmedzil sa odvolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie nie je postihnuté vadami vymenovanými v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (tiež uzneseniu) odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba zdôrazniť, že § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je

predmet konania významný, a ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým inak dovolanie podľa § 239 O.s.p. prípustné nie je. Podmienky prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. sú pritom stanovené tak, že právne významné nie je samotné tvrdenie dovolateľa, že k týmto vadám došlo, ale až jednoznačné preukázanie výskytu procesnej vady tejto povahy.

Treba zdôrazniť, že dovolanie nesmeruje proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov za dovolanie a neustanovenie zástupcu z radov advokátov zo 7. novembra 2008 č.k. 21 C 476/2002-123 v spojení s uznesením odvolacieho súdu z 28. mája 2010 sp. zn. 4 Co 75/2010, ktorým odvolací súd odmietol odvolanie odporkyne proti nemu ako oneskorene podané. Dovolací súd sa preto nezaoberal otázkou, či sa niektorá procesná vada v zmysle § 237 O.s.p. vyskytla v rámci procesného postupu súdu, ktorý bol zavŕšený vydaním uznesenia o odmietnutí odvolania. Otázkami, ktoré súvisia s posúdením existencie väd konania v zmysle § 237 O.s.p. sa dovolací súd mohol zaoberať len vo vzťahu k procesnému postupu súdu, vedúcemu k vydaniu uznesenia odvolacieho súdu, ktorým potvrdil prvostupňové uznesenie o zamietnutí návrhu na odpustenie zmeškania lehoty na odvolanie (§ 58 O.s.p.).

Dovolateľka nenamietala, že konanie je v danom prípade postihnuté procesnými vadami v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. a žiadna z týchto väd v dovolacom konaní nevyšla najavo. Dovolanie navrhovateľky preto podľa týchto ustanovení prípustné nie je. Dovolateľka tvrdí, že postupom súdov jej bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Pod odňatím možnosti pred súdom konať treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Z hľadiska uvedeného ustanovenia nie je rozhodujúce, či účastník konal pred súdom osobne alebo prostredníctvom zástupcu, ale len to, či bol v dôsledku nesprávneho postupu súdu ukrátený na svojich procesných právach. Dovolateľka namieta, že postup súdov pri aplikácii § 58 O.s.p. nebol správny.

Účastníci občianskeho súdneho konania robia úkony akoukoľvek formou, pokiaľ zákon pre niektoré úkony nepredpisuje určitú formu (§ 41 ods. 1 O.s.p.). Robia ich spravidla v čase podľa svojho uváženia. V niektorých prípadoch ale vyplýva čas, kedy treba úkon urobiť, z lehoty určenej zákonom (viď napr. § 204 ods. 1 O.s.p.). Účastník konania sa môže dostať

do situácie, že z určitého dôvodu (ním zavineného alebo aj nezavineného) zmešká urobenie úkonu v takej zákonom stanovenej lehote, pri nedodržaní ktorej už úkon nemôže s úspechom urobiť. V zmysle § 58 ods. 1 O.s.p. súd odpustí zmeškanie takejto lehoty, ak ju účastník alebo jeho zástupca zmeškal z ospravedlniteľného dôvodu a bol preto vylúčený z úkonu, ktorý mu patrí. Návrh treba podať do pätnástich dní po odpadnutí prekážky a treba s ním spojiť i zmeškaný úkon. Zákon v tomto ustanovení umožňuje súdu odpustiť zmeškanie lehoty určenej na urobenie procesného úkonu pod podmienkou, že 1. odpustenie zákon nevyklučuje (viď napr. § 240 ods. 3 O.s.p.), 2. dôvod zmeškania je ospravedlniteľný, 3. dôvod zmeškania lehoty mal za následok vylúčenie z úkonu, 4. ten, kto zmeškal lehotu, podal návrh na odpustenie jej zmeškania do 15 dní po odpadnutí prekážky, 5. v lehote 15 dní po odpadnutí prekážky bol urobený aj zmeškaný úkon. Uvedené podmienky sú stanovené kumulatívne; ak nie je splnená čo i len jedna z nich, nemožno žiadosti vyhovieť. Zákon nekonkretizuje, čo sa považuje za ospravedlniteľný dôvod na odpustenie zmeškania lehoty. Ospravedlniteľné dôvody zmeškania môžu byť rozmanité, napr. živelná pohroma, nehoda, úraz, závažné rodinné komplikácie, alebo náhle ochorenie, vždy však pod podmienkou, že ich dôsledkom bolo vylúčenie možnosti urobiť úkon. Zákon za relevantný označuje ospravedlniteľný dôvod buď na strane účastníka konania, alebo na strane jeho zástupcu (i keď sa určitá okolnosť týka tretej osoby, za dôvod zmeškania môže byť považovaná len ak determinuje možnosti účastníka alebo jeho zástupcu). V praxi sa výnimočne môže stať, že tento dôvod bude daný u oboch; pokiaľ sa však dôvod zmeškania lehoty tvrdí zároveň u oboch, treba starostlivo odlišovať prípady zmeškania lehoty z ospravedlniteľného dôvodu od prípadov, kedy k nevykonaniu úkonu v stanovenej lehote došlo [hoci aj pod tlakom individuálnych okolností doliehajúcich (v rovnakom čase) nezávisle na účastníka a jeho zástupcu] len v dôsledku vadného organizovania a výkonu zastupovania. Prekážka nemusí trvať po celú lehotu (môže nastať aj na jej konci). Určitá skutková okolnosť však môže byť ospravedlniteľným dôvodom v zmysle § 58 ods. 1 O.s.p. len vtedy, pokiaľ medzi ňou a zmeškaním lehoty je príčinná súvislosť. Na jej preukázanie treba doložiť, že k zmeškaniu došlo len v dôsledku tejto okolnosti, a že nebyť tejto prekážky, nedošlo by k zmeškaniu lehoty. Ospravedlniteľnosť dôvodu zmeškania sa vždy posudzuje podľa okolností konkrétneho prípadu. O tom, či sú splnené uvedené podmienky (viď vyššie 1. až 5.), rozhoduje súd na základe preukázaných skutkových okolností.

Najvyšší súd Slovenskej republiky uviedol aj v rozhodnutí sp. zn. 2 Cdo 50/2002, ktoré bolo uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 1/2003, že súd neodníme účastníkovi

konania možnosť konať pred súdom tým, že zamietne jeho návrh na odpustenie zmeškania lehoty (§ 58 ods. 1 O.s.p.), keď neuzná ním tvrdený dôvod za ospravedlniteľný. K rovnakému názoru dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky aj v rozhodnutí v sp. zn. 3 Cdo 232/2005. Najvyšší súd Slovenskej republiky v oboch označených rozhodnutiach (a tiež v prejednávanvej veci) vychádzal z toho, že ustanovenie § 237 písm. f/ O.s.p. dáva odňatie možnosti konať pred súdom výslovne do súvislosti s faktickou procesnou činnosťou súdu, nie však s jeho právnym hodnotením veci zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Právnym posúdením veci súdom (aplikáciou hmotnoprávneho alebo procesného predpisu na zistený skutkový stav) sa vo všeobecnosti neodníma účastníkovi možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle citovaného ustanovenia. To platí aj v prípade posúdenia opodstatnenosti návrhu na odpustenie zmeškania lehoty. Aj tu ide o právne posúdenie zisteného skutkového stavu, ktorého prípadná nesprávnosť zakladá vadu podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., nie však vadu podľa § 237 písm. f/ O.s.p. Treba zdôrazniť, že nesprávne právne posúdenie je síce relevantným dovolacím dôvodom (v tom zmysle, že ním možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie), samo o sebe ale nezakladá prípustnosť dovolania (nie je vadou v zmysle § 237 O.s.p.).

Keďže súd prvého stupňa neodňal navrhovateľke v konaní o obnovu možnosť konať pred súdom tým, že zamietol jej návrh na odpustenie zmeškania lehoty, keď neuznal ňou tvrdený dôvod za ospravedlniteľný (a odvolací súd jej túto možnosť neodňal potvrdením prvostupňového uznesenia), dospel dovolací súd k záveru, že navrhovateľka neopodstatnene namieta, že v predmetnom konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

K tej časti dovolania, v ktorej dovolateľka namieta, že napadnuté uznesenia súdov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci, dovolací súd uvádza, že nesprávne právne posúdenie veci zakladá vadu podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., nie však vadu podľa § 237 písm. f/ O.s.p. Nesprávne právne posúdenie je síce prípustným dovolacím dôvodom (možno ho uplatniť vtedy, keď je dovolanie procesne prípustné), samo o sebe ale nezakladá prípustnosť dovolania (nie je vadou v zmysle § 237 O.s.p.).

Z vyššie uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že prípustnosť dovolania dovolateľky v prejednávanvej veci nemožno vyvodiť z § 239 O.s.p., ale ani z § 237 O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti uzneseniu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 a § 224 ods. 1 O.s.p., keď neboli dané dôvody pre použitie odseku 2 tohto ustanovenia, pretože navrhovateľovi (v dovolacom konaní odporcovi) v súvislosti s dovolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 24. augusta 2011

JUDr. Eva S a k á l o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová